

ایران در آستانه انتخابات

حزب رستاخیز ملت ایران حرکت بیسابقه‌ای در مبارزات انتخاباتی ایران بوجود آورده است .

رابصوب رساندند و نمایندگان بیست و یکمین دوره قانونگذاری بلامنازع وبدون برخورد با کوچکترین مخالفت پارلمانی به نمایندگی پارلمان برگزیده شدند .

احزاب سیاسی جدید ایران از بطن مجلس بیست و یکم پابرسه وجود نهادند و در دو انتخابات بعدی (ادوار ۲۲ و ۲۳ قانونگزاری) رودروی هم قرار گرفتند لیکن در شرایط نامساوی شانس کمترین موقعیتی برای احزاب کوچک اقلیت وجود نداشت ، و از سوی دیگر بازی کردن نقش اقلیت مخالف دولت بر آه احزابی که در اصل باحزب اکثریت اختلاف نظری نداشتند و در عین حال نمی‌خواستند و نمی‌توانستند از چهارچوب مصالح ملی و مملکتی خارج شوند کاری بس دشوار و گاه غیرممکن مینمود ،

شاهنشاه آریامهر با تصمیم تاریخی خود در

برای نخستین بار در تاریخ مشروطیت ایران به استقبال انتخاباتی میرویم که در آن یک حزب واحد سیاسی مردم را برای انتخاب کاندیداهای خود به پای صندوق های رأی فرا میخواند .

بجز نخستین دوره انتخابات تاریخ مشروطیت ایران که جنبه صنفی و استثنائی داشت (۱) انتخابات بیست و دو دوره قانونگذاری دیگر ایران باروش چند حزبی یا غیرحزبی انجام شده و یک مورد استثنائی و متفاوت آن در سالهای اخیر انتخابات بیست و یکمین دوره قانونگذاری بود که بلافاصله پس از مراجعه به آراء عمومی در ششم بهمن ۱۳۴۱ و تصویب اصول ششگانه انقلاب سفید ایران انجام گرفت . در آن انتخابات نمایندگان کنگره ای بنام کنگره آزاد زنان و آزاد مردان که از شهرستانهای مختلف در تهران گرد آمده بودند لیست انتخاباتی واحدی

۱- در انتخابات نخستین دوره تقنینیه ایران که در حدود ۹ سال قبل سال ۱۳۲۴ هجری قمری (۱۳۸۵ شمسی) انجام شد ، تهران شصت و نرو ولایت جمعا ۱۰۲ نفر نماینده انتخاب کردند . انتخاب شصت نماینده با پیشنهاد و بطریق زیر انجام گردید :
از شاهزادگان قاجار به ۴ نفر - علما و طلاب ۴ نفر - تجار ۱۰ نفر - ملاکین و فلاحین ۱۰ نفر - اصناف ازهر صنفی یک نفر (جمعا ۳۲ نفر)

پاره تشکیل يك حزب واحد سیاسی در ایران ، که در مصاحبه مطبوعاتی روز یازدهم اسفند ۱۳۵۳ اعلام شد این بن بست را شکستند و فصلی تازه در تاریخ حیات سیاسی ایران گشودند :

در اجرای فرمان تاریخی شاهنشاه احزاب گوناگون ایران در زیر پرچم يك حزب واحد گرد آمدند و حزب بزرگ سیاسی جدید ایران با تشکیل کنگره مؤسسان در روزهای ۱۱ و ۱۰ اردیبهشت رسمیت یافت .

حزب رستاخیز ملت ایران ، در یکی از حساس ترین موقعیت ها که هر چهار سال یکبار پیش می آید . یعنی در آستانه انتخابات مجلسین ایران پا بر صحنه وجود نهاده و باین ترتیب در برابر آزمایشی قرار گرفته است که اگر آنان سر بلند بدر آید راه موفقیت و پیشرفت خود را در آینده هموار ساخته است .

انتخابات بیسابقه

شاهنشاه ایران در مراسم باشکوه سیاسی که روز دوازدهم اردیبهشت و پس از اعلام رسمیت حزب رستاخیز ملت ایران برپا شد طی نطقی خطاب بملت ایران فرمودند انتخاباتی که در پیش است انتخابات بیسابقه ای خواهد بود ، شاهنشاه آریامهر همچنين در مصاحبه ای با روزنامه رستاخیز ارگان رسمی حزب رستاخیز ملت ایران فرمودند در انتخابات آینده بهترین عناصری که در هر حوزه انتخابیه وجود دارند به حزب معرفی خواهند شد و طبعاً بهترین افراد به پارلمان راه خواهند یافت . (۱)

نخستین مرحله این انتخابات ، یعنی روشی که برای انتخاب و معرفی کاندیداها اتخاذ شده کاملاً بیسابقه بوده است : در هر حوزه انتخابی به تمام افرادی که خود را شایسته احراز سمت نمایندگی مجلسین میدانند امکان داده شده که بدون هیچگونه قید و شرطی خود را کاندیدای نمایندگی نمایند و استقبالی که در سراسر کشور از این دعوت بعمل آمده بیسابقه و خود در حکم رأی اعتمادی است که به حزب رستاخیز ملت ایران داده شده است .

تعداد داوطلبان احراز سمت نمایندگی مجلسین در سراسر کشور به هفت هزار نفر بالغ شده که بیش از بیست برابر کرسی های نمایندگی دو مجلس است . در بعضی حوزه ها تعداد داوطلبان از پنجاه تا یکصد برابر کرسی های نمایندگی است (۲) و نکته جالب توجه اینست که در میان داوطلبان عده زیادی از اساتید دانشگاه و قضات و وکلای دادگستری و صاحبان مشاغل پزشکی نیز دیده میشوند ، در حالیکه در گذشته در میان این طبقات رغبت و علاقه زیادی به مشارکت در فعالیت های سیاسی دیده نمیشد .

روش جالب توجه و بیسابقه دیگری که در نخستین مرحله انتخابات این دوره اتخاذ شد الزام اعلام داوطلبی کاندیدای نمایندگی هر حوزه انتخابیه در حوزه خود بود . این روش علاوه بر حرکتی که در مدت محدود اعلام داوطلبی نمایندگی در سراسر کشور بوجود آورد ، تأکیدی بر لزوم محلی بودن و شناسایی و زمینه محلی داوطلبان بود و هویت معتمدانی که در هر شهرستان

۱ - روزنامه رستاخیز - شماره ۱ - سیزدهم اردیبهشت ۱۳۵۴

۲ - تنها در تهران یک هزار و پانصد نفر برای تصاحب ۲۷ کرسی نمایندگی مجلس شورای ملی داوطلب شدند که بیش از پنجاه نفر برای هر کرسی است . در شمیران برای دو کرسی نمایندگی ۲۰۴ نفر ، یعنی بیش از یکصد نفر برای هر کرسی داوطلب شده بودند !

برای بررسی وضع و موقعیت کاندیدها تشکیل شد بیشتر برای احراز میزان شهرت و شناسایی و زمینه محلی داوطلبان نمایندگی بود.

چند نکته گفتنی ...

قبل از اینکه به دنبال این بحث و بررسی مراحل بسدی انتخابات بپردازیم یادآوری نکاتی درباره نخستین مرحله، یعنی چگونگی اعلام داوطلبی و احراز صلاحیت کاندیدها ضروری بنظر میرسد.

قبل از اینکه به دنبال این بحث و بررسی مراحل بسدی انتخابات بپردازیم یادآوری نکاتی درباره نخستین مرحله، یعنی چگونگی اعلام داوطلبی و احراز صلاحیت کاندیدها ضروری بنظر میرسد.

چند نکته گفتنی ...

قبل از اینکه به دنبال این بحث و بررسی مراحل بسدی انتخابات بپردازیم یادآوری نکاتی درباره نخستین مرحله، یعنی چگونگی اعلام داوطلبی و احراز صلاحیت کاندیدها ضروری بنظر میرسد.

شیوه ناپسند دیگری که در جریان اعلام داوطلبی نمایندگی مجلسین مشاهده شد در آینده باید از آن جلوگیری شود ثبت نام یک کاندیدای واحد در چندین حوزه انتخاباتی است تا جائیکه ثبت نام بعضی از کاندیدها در پنج باش حوزه انتخاباتی مختلف هم گزارش شده است. در حالیکه هر نامزد انتخاباتی حداکثر میتواند در دو حوزه (محل اقامت و کاری محل تولد خود) ثبت نام نماید و گسائیکه در مهلت محدود ثبت نام برای انتخابات بار سفر بسته و در هر نقطه ای که با یک مقام محلی یا صاحب نفوذی آشنائی داشته اند داوطلب نمایندگی شده اند، در واقع در همان گام نخست غیر قابل اعتماد بودن خود را نشان داده اند (۲)

۱ - ساده ترین روش برای جلوگیری از تعدد داوطلبان نمایندگی پارلمان، که موجب تشتت آراء و بروز اختلافات محلی میشود اینست که نامزدان انتخاباتی با تسلیم معرفی نامه یا تقاضا نامه ای از طرف عده یبستی از اهالی حوزه ای که داوطلب نمایندگی آن هستند ثبت نام نمایند. در بعضی از کشورهای خارجی مانند فرانسه مبلغی نیز به عنوان سپرده از کاندیدها گرفته میشود و سپرده کاندیدها ای که نتوانند بیش از پنج درصد آراء آن حوزه را بدست آورند بفتح شهرداری محل ضبط میگردد.

۲ - در این زمینه داریوش همایون که خود از اعضای مؤثر هیئت اجرایی حزب رستاخیز ملت ایران است اظهار نظر کردند و بی رویی کرده و می نویسند و .. کسانی که نام خود را در چند حوزه انتخاباتی نوشته اند ظاهراً انتخابات را با کتک برداشته اند و یا خواسته اند و یا خواسته اند بخت خود را بجای بلیت با انتخابات بیازماید این رفتار نشان میدهد که کسانی بی آنکه دبستگی و ویژه ای به یک حوزه یا کمترین اعتمادی به قضا اهل محل داشته باشند، آزمندان خواسته اند حق دیگران را ناچیز کنند ... آنها با این رفتار پیشاپیش در باره ی خود تردیدهای جدی برانگیخته اند ... آیتدگان - سه شنبه ۲۳ اردیبهشت

با رأی قریب ۹۹/۹ درصد شرکت کنندگان به نمایندگی مراجع قانونگذاری برگزیده میشوند؛ زیرا «انتخابات» به مفهوم واقعی آن مطرح نیست و کسانی که با نامزدان معرفی شده از طرف حزب موافق نیستند حداکثر میتوانند با دادن رأی سفید یا ممتنع مخالفت خود را با کاندیدای معرفی شده ابراز نمایند.

اما حزب رستاخیز ملت ایران، در نقش يك سازمان سیاسی در برگزیده تمام ملت ایران، که با احزاب واحد دیگر در کشورهای دیگر تفاوت کلی دارد برای معرفی کاندیداهای انتخاباتی خود نیز روش دمکراتیکی در پیش گرفته و برای آنکه فرصت انتخاب اصلاح از میان چند کاندیدای واجد صلاحیت به مردم داده شود در هر حوزه انتخابی چند ابرنمایندهگان آن حوزه کاندیدای معرفی خواهد نمود. باین ترتیب مبارزه‌ای که در گذشته در شرایطی نابرابر بین کاندیداهای چند حزب و گروه مختلف در می گرفت، این بار به رقابتی سالم در زیر چتر يك حزب و در شرایطی برابر بین نامزدان واجد شرایط هر حوزه مبدل میشود و آرای که در صندوقهای انتخابات ریخته میشود در عین حال که بنام افراد مختلف میباشد، متعلق به يك حزب است و این روش انتخاباتی روشی است ایرانی که در هیچ جای دیگر دنیا نظیر ندارد. با مقدماتی که فراهم شده، از هم اکنون میتوان دورنمای انتخابات آینده ایران را تصویر کرد: انتخابات آینده چه از نظر نحوه برگزاری آن و چه از جهت تعداد رأی دهندگان انتخابات بیسابقه‌ای خواهد بود، چهره‌های موجه و تازه‌ای به پارلمان ایران راه خواهد یافت و نخستین مجلس رستاخیز، يك مجلس پرتحرک و موثر و فکرها را در خور ایران نیرومند و پیشرفته فردا خواهد بود.

نکته دیگر درباره طرز عمل بعضی از هیئت‌های معتمدان محلی و آلوده شدن پاره‌ای از اظهار نظرها با اغراض خصوصی است که البته در فرصت کوتاهی که برای تشکیل هیئت‌های معتمدان و اعلام نظر آنان وجود داشت گریزی از آن نبود، مهذا با پیش‌بینی‌هایی که شده است هیئت اجرایی حزب میتواند در مواردیکه شکایت‌هایی از طرز کار هیئت‌های معتمدان رسیده یا خود بررسی بیشتری را در بعضی از حوزه‌های انتخابی ضروری تشخیص بدهد هیئت‌هایی به حوزه‌های مورد نظر اعزام نماید و اشتباهات محتمل را در حد مقدور برطرف سازد. البته بسیاری از این مشکلات با گسترش شبکه تشکیلاتی حزب در آینده برطرف خواهد شد و در انتخابات بعدی که چهار سال و اندی پس از تشکیل حزب رستاخیز ملت ایران برگزار میگردد هیئت اجرایی حزب که عالیترین مرجع تصمیم‌گیری درباره کاندیداهای انتخاباتی است گزارش جامع و کاملی درباره صلاحیت و شخصیت و سوابق و موقعیت محلی هر يك از نامزدان انتخاباتی در اختیار خواهد داشت و با سرعت و دقت بیشتری در مورد معرفی کاندیداهای نمایندگی پارلمان تصمیم خواهد گرفت.

انتخابات و مجلس آینده

اکنون بحث بر سر اینست که تعداد نامزدان انتخاباتی حزب رستاخیز ملت ایران در هر حوزه انتخابی، چند برابر تعداد کرسی‌های آن حوزه در مجلس خواهد بود (۱) در ممالک يك حزبی، حزب واحد، یا تشکیلات واحد سیاسی که از ائتلاف چند حزب بوجود می‌آید لیست واحدی در انتخابات منتشر مینماید و از آنجا که رأی دادن در غالب این کشورها اجباری است معمولاً تا ۹۹ درصد حائزین شرایط در انتخابات شرکت میکنند و نامزدان معرفی شده

۱- این مقاله قبل از اتخاذ تصمیم نهایی حزب رستاخیز درباره تعداد کاندیداهای انتشار لیست آنها نوشته شده است.